

'NATUURFOTOWANDELEN' IN NATIONAAL PARK LAUWERSMEER

Onthaasten met een camera voor je ogen

Achter de camera beleef je de natuur om je heen veel intenser, vindt Meindert van Dijk. De 'natuurfotowandelingen' die de Sexbierumer fotograaf organiseert, zijn volgens hem daarom ideaal om te onthaasten. Aan het type camera stelt hij geen eisen. „Het gaat om het genieten van de natuur.” **Anneke Visser** loopt een dag mee.

Een zeldzame Karthuiser anjer; door de lens van de camera vallen details in de natuur meer op. Foto: Meindert van Dijk.

Kijk! Een paddenstoel!" Sjoerdje de Groot grijpt haar camera en gaat op de grond liggen, plat op haar buik. In opperste concentratie probeert ze de kale inktzwam, die een verlaten wandelpad langs het Lauwersmeer opsiert, zo goed mogelijk vast te leggen. „Zo krijg ik 'm er wel mooi op, hè", mompelt ze vragend, terwijl ze al liggende het zojuist geschoten kiekje in het venster van haar camera bekijkt. Haar excursiegenoten staan lachend naar het tafereel te kijken en vereeuwigen de paddestoel met de fotografe erbij. Wel zo leuk, eigenlijk.

Het is zaterdagochtend, negen uur. Dertien leden van een natuurvereniging zijn bijeen in het Nationaal Park Lauwersmeer voor een 'natuurfotowandeling'. Uitgerust met stevige wandelschoenen, een zak krentenbollen en een kan koffie maken ze zich op voor een drie uur durende tocht door het natuurgebied, onder leiding van fotograaf Meindert van Dijk uit het Friese Sexbierum. Het belangrijkste onderdeel van de uitrusting is de eigen fotocamera, of dat nu een digitale spiegelreflex is of een eenvoudig huis-tuin-en-keukenmodel. Van Dijk geeft tijdens de wandeling aanwijzingen voor het maken van natuur- en landschapsfoto's. En tussendoor vertelt hij over het landschap dat aan de deelnemers voorbij trekt.

De excursiegangers van vandaag hoeft hij weinig over de omgeving te vertellen, blijkt al snel. Van de eerste duindoorn waar de groep zich om heen verzamelt, weet deelnemer Jacob van der Veer acuut de latijnse naam op te dreunen. En af en toe maant Marjan Koeze de groep tot stilte: hoorde ze daar een fitus fluiten?

Het is puur toeval dat de excursiegangers op deze zonnige dag in april natuurliefebbers zijn, zegt de fotograaf, die vier dagen per week bij het waterschap werkt en daarnaast foto's voor verschillende natuurbladen levert. Het hele jaar door organiseert hij zo'n twee keer per maand een natuurfotowandeling, waarvoor iedereen zich via

zijn website www.natuurfotowandelingen.nl kan inschrijven. Af en toe geeft een groep zich als geheel op, zo ook IVN. „De belangstelling komt uit verschillende hoeken", vertelt Van Dijk. „Ik heb op deze manier al heel wat bedrijfsuitjes verzorgd. En ben zelfs al eens op pad geweest met een dames rugbyteam. Dat was een totaal andere ochtend dan deze."

Onthaasten

De natuurfotowandelingen - Van Dijk heeft er een merknaam van laten maken - zijn volgens de fotograaf geschikt om te onthaasten. „Mensen met een drukke baan kunnen tijdens de wandeling helemaal tot rust komen", zegt hij. „Het fotograferen is voor sommigen bijzaak, anderen komen juist wel voor de tips die ik geef. Het maakt ook niet uit of je een hele goede camera hebt of een eenvoudig klik-klak-toestel. En als je helemaal geen zin in foto's maken hebt, is dat ook prima. Het gaat erom dat je lekker geniet van de natuur."

Ali Rinzema wil wel degelijk haar toestel leren hanteren. „Natuurlijk kom ik voor het fotograferen. Wandelen kan ik zelf wel." Met haar eenvoudige handcamera hoopt ze voortaan beter van een afstand te kunnen fotograferen. „Van dichtbij gaat het me aardig af. Maar een vergezicht vastleggen, dat lukt me niet. Ik krijg het nooit voor elkaar om precies te fotograferen wat ik wil."

Leonieke Hoste schrikt een beetje van de camera's die haar excursiegenoten voorzichtig aan uit de tassen trekken. „Wat een mooie toestellen allemaal, zeg. Ik durf de mijne niet eens uit het hoesje te halen." Ze gaat vooral mee voor de wandeling. Het is al haar tweede vandaag: om vijf uur 's ochtends liep ze al door het natuurgebied bij Eernewoude om vogels te bekijken. „Ik ben niet zo'n fotograaf. Maar het is wel grappig om te zien hoe mensen er mee bezig kunnen zijn."

Koeze laat het fotograferen vandaag helemaal voor wat het is. „Mijn man had zich voor de tocht opgegeven en vroeg of ik mee wilde. Hij maakt meestal de foto's. En we

hebben ook maar één camera, dus houd ik het lekker bij wandelen."

Slenterend

Eenmaal onderweg blijkt de wandeling een minder schools karakter te hebben dan verwacht. Al slenterend door het natuurgebied wordt er heel wat gepraat en gelachen. Het is vooral een gezellige aangelegenheid; de roep om een koffiestop komt al snel. Maar het benodigde bankje laat nog even op zich wachten. Van Dijk neemt de tijd met zijn 'cursisten'. „Hier zien we een moss-oort, die al sporenkapsels heeft. Deze kun je het best fotograferen met een statief, bij een lange sluitertijd. Als je die niet hebt, werkt een tas of een steen ook goed."

Eerde Koopmans probeert het zonder: hij gaat op zijn buik voor de begroeiende boomstronk in kwestie liggen. „Ik heb een vaste hand hoor", zegt hij lachend bij het opkrabbelen. De aanwijzingen van Van Dijk vindt hij niettemin nuttig. „Ik heb dit digitale toestel nog maar net en ik snap er helemaal niets van. Ik heb het instructieboekje bij de hand." Dat is helemaal geen slecht idee, zegt Van Dijk. „Er zijn heel wat mensen die een prachtige camera hebben, maar de mogelijkheden ervan niet benutten. Als je het instructieboekje goed leest voordat je gaat fotograferen, ben je al een heel eind op weg."

De opkomst van de digitale fotografie kan het 'leken' gemakkelijker maken mooie natuurfoto's te maken, vindt hij. „Je kunt natuurlijk eindeloos doorgaan, want je drukt alleen de foto's af die je geslaagd vindt. Maar je moet wel weten hoe je een digitale camera moet instellen. En daarmee gaan veel mensen de mist in. Voor sommigen is daarom een goede analoge veel geschikter."

De groep verzamelt zich rond een vlier. „Als je deze er goed op wilt krijgen, kun je het beste een macrolens gebruiken", zegt Van Dijk. „En neem een zo laag mogelijke iso-waarde. Dat is het meest geschikt voor in de natuur." Vanaf een bruggetje over het water kan een mooi vergezicht worden vastgelegd, vindt Van Dijk. „In het landschap liggen natuurlijke lijnen, die je heel goed kunt gebruiken in je foto", vertelt hij. Drie excursiegangers pakken hun statief en turen aandachtig door de lens. „Je moet je diafragma zo klein mogelijk instellen."

De Groot luistert aandachtig, maar weet niet goed wat ze met het advies aan moet. Vertwijfeld bestudeert ze haar digitale spiegelreflex-camera. Waar zit toch dat knopje voor het diafragma? Van Dijk schiet te hulp. „Ik heb dit toestel van iemand gekregen, maar ik ben zo vreselijk a-technisch", verzucht ze. „Ik heb hem altijd maar gewoon op automatisch staan. Dan zijn de foto's best redelijk." De excursieleider legt uit waar de knopjes op het toestel voor zijn en raadt haar aan het instructieboekje thuis eens te bekijken. „Het is zonde dat je deze came-

ra maar zo minimaal gebruikt", vindt hij. „Het is gewoon een kwestie van even uitvogelen hoe het werkt."

De wandeling gaat verder, door het bos en langs het water. Van stevig doorlopen is geen sprake; elke paar honderd meter staat de groep weer stil bij een bijzonder object of voor een mooi uitzicht. „Als je een flinke natuurwandeling wilt maken, kun je dat beter zonder mij doen", lacht Van Dijk. Toch maakt het fotograferen de deelnemers bewuster van de natuur om hen heen, vindt hij. „De camera dwingt je te focussen. Als je met een statief achter de lens wacht tot je een foto hebt gemaakt, heb je eigenlijk een bezinningsmoment. En als je de tijd neemt, worden je foto's doorgaans ook veel mooier."

Een hoogspanningskabel die een vergezicht verstoort of een leeg frisdrankblikje dat naast een mooie paddestoel ligt, vallen zonder zo'n moment volgens hem nauwelijks op. „Verstoort je het landschap niet als je zo'n blikje weghaalt?", vraagt Hoste zich af. Van Dijk vindt van niet. „Het gaat toch om de foto die je uiteindelijk aan de muur wilt hangen? Ik zie er geen kwaad in een takje te verschuiven of wat rommel uit het zicht te halen."

De groep wordt met de uren fanatieker. Een citroenvlinder fotograferen is nog niet zo eenvoudig als het lijkt, merkt Rinzema. „Telkens als ik hem er bijna op heb, vliegt-ie weer weg. Lastig hoor!"

Fotoweer

Na ruim twee uur slenteren kondigt zich een bankje aan. De laatste broodjes worden uit de tassen ge-

haald; de camera's krijgen even rust. „Het is mooi dat de zon zo schijnt, maar ideaal fotoweer is het niet", zegt Frans Hoogland, terwijl hij over het Lauwersmeer tuurt. Voor Hoogland is een natuurfotowandeling geen noviteit; de natuur en fotograferen horen volgens hem bij elkaar. „Ik maak al jaren natuurfoto's", zegt hij. „Dat hoort een beetje bij de liefhebberij. Als je iets moois gezien hebt in de natuur, kun je het in de vorm van een foto toch mee naar huis nemen."

Natuurfoto's maken is veel gemakkelijker met een digitale camera, vindt hij, al was het alleen al om het feit dat ze geen 'klik-klak'-geluid meer maken. „Mijn eerste toestel was een oude Duitse Praktica. Het geluid van dat ding joeg de vogels acuut op de vlucht."

Aan het eind van de wandeling staat de zon op het hoogst. Negen uur 's ochtends vertrekken is eigenlijk veel te laat voor een natuurfotowandeling, vindt Hoogland. Van Dijk geeft hem gelijk. „Je kunt het beste fotograferen rond zonsopgang en rond zonsondergang", vertelt hij de groep, die zich op een zonnig bospad verzameld heeft. „Dan is het licht het mooist. Door bijvoorbeeld in de schaduw van een boom te gaan staan, kun je voorkomen dat de zon bij een foto met tegenlicht rechtstreeks in je lens schijnt."

Sita Bakker probeert de tip meteen uit. „Ik zie helemaal niets", zegt ze verontwaardigd. „Je moet het kapje wel eerst van je lens halen", roepen de excursiegenoten haar lachend toe. Bakker gaat stug door met een tweede poging. „Er is ook wel veel om te onthouden."

Vergezicht over het Lauwersmeer. Foto: Meindert van Dijk

Deelnemers aan de natuurfotowandeling fotograferen een boom van dichtbij. Foto: Meindert van Dijk